

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 17. 8. 1995, sp. zn. Opjn 1/95, ECLI:CZ:NS:1995:OPJN.1.1995.1

Číslo: 17/1996

Právní věta:

Povinnost zaplatit pokutu za způsobené poškození, ohrožení a škodlivé narušení zařízení jednotné telekomunikační sítě je odpovědností za správní delikt podle ustanovení § 9 odst. 7 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů¹⁾, zejména zákona č. 150/1992 Sb.

Ve smyslu citovaného ustanovení jsou předpoklady odpovědnosti za uvedený správní delikt protiprávní jednání, újma spočívající v poškození, ohrožení a škodlivém narušení zařízení a příčinná souvislost mezi tímto protiprávním jednáním a touto újmou. Subjektem této odpovědnosti může být pouze fyzická nebo právnická osoba, která uvedenou újmu způsobí při své podnikatelské činnosti.

Tato správněprávní odpovědnost vzniká nezávisle na případné odpovědnosti za škodu, jejíž předpoklady se řídí normami občanského, popřípadě obchodního práva.

¹⁾ Viz zákony č. 150/1992 Sb. a č. 253/1994 Sb.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.08.1995

Spisová značka: Opjn 1/95

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Delikt správní, Náhrada škody, Telekomunikace

Předpisy: 110/1964 Sb. § 9 odst. 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Předseda nejvyššího soudu České republiky navrhl, aby bylo zaujato ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, a podle ustanovení § 25 písm. e) Jednacího řádu Nejvyššího soudu České republiky (uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1993, str. 89 - 99²⁾) stanovisko ke správnému a jednotnému výkladu ustanovení § 9 odst. 7 zákona č. 110/1994 Sb. o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 150/1992 Sb. V

rozhodovací činnosti soudů došlo totiž k nejednotnému výkladu uvedeného ustanovení z hlediska předpokladů odpovědnosti za správní delikt, zakotvený v citovaném ustanovení.

Např. v rozsudku Vrchního soudu v Praze z 23. 9. 1994, č. j. 6 A 197/93 – 18, se v odůvodnění dovozovalo, že bylo-li předmětem správního řízení uložení pokuty za poškození jednotné telekomunikační sítě, pak ve smyslu ustanovení § 9 odst. 7 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, „základním předpokladem pro uložení sankce za správní delikt, který vyplývá z citovaného ustanovení, je skutečnost, že poškození nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu nastalo v rámci podnikatelské činnosti právnické nebo fyzické osoby; odpovědnost za správní delikt má objektivní charakter a nejde tedy o odpovědnost za zavinění.“

Naproti tomu v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze 4. 11. 1994, č. j. 6 A 126/93-24, týkajícím se obdobného případu uložení pokuty za poškození telefonního kabelu, dospěl uvedený soud k závěru, že „zákon o telekomunikacích je jedním z mála právních předpisů, které výslovně váží odpovědnost za správní delikt také (před novelizací uvedeného zákona, tj. před 24. 4. 1993, dokonce výlučně) na způsobení škody. Současně lze z textu citovaného zákona dovodit, že je tu i další podmínka uložení sankce, a to „také protiprávnost jednání“. Dále se v tomto rozsudku uvádělo, že „má-li ovšem správní orgán zkoumat následky protiprávního jednání, pak nemůže jít o odpovědnost, která by byla obdobou odpovědnosti za škodu z provozní činnosti. Nejde tu tedy o odpovědnost objektivní. To proto, že v takovém případě by bylo zcela nerozhodné, zda tu protiprávní jednání bylo či nebylo. Jde tu tedy o první příklad odpovědnosti, tj. odpovědnosti s presumovaným zaviněním. V posuzovaném případě proto nepostačuje, že k následku došlo provozní činností, ale bylo povinností správních orgánů obou stupňů zjistit, zda k porušení kabelu došlo porušením právní povinnosti.“

Podle ustanovení § 9 odst. 7 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 150/1992 Sb., fyzická osoba nebo právnická osoba, která při své podnikatelské činnosti způsobí poškození, ohrožení a škodlivé narušení zařízení jednotné telekomunikační sítě, je povinna kromě náhrady škody tím způsobené zaplatit pokutu až do výše 200 000 Kč. Při určení výše pokuty se přihlíží k závažnosti, způsobu, době a následkům protiprávního jednání. Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne zjištění porušení povinnosti, nejdéle však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

Z citovaného ustanovení nelze dovodit, že povinnost zaplatit pokutu, jako sankci za správní delikt, je vázána na povinnost nahradit škodu (srov. slova tohoto ustanovení „kromě náhrady způsobené škody“); nadto povinnost zaplatit pokutu vzniká i tehdy, kdy došlo jen k ohrožení, tedy i v případě, kdy škoda jako majetková újma nevznikla.

Odpovědnost za správní delikt může být a také bývá odlišně koncipována od odpovědnosti za škodu a její předpoklady mohou být tedy stanoveny odchylně. Odpovědnost za škodu nelze ztotožňovat s odpovědností za správní delikt, jejímž důsledkem není náhrada škody, ale povinnost zaplatit pokutu. Předpoklady obou druhů odpovědnosti nelze směšovat. Odpovědnost za správní delikt je zcela jinou odpovědností než odpovědnost za škodu.

Odpovědnost fyzické nebo právnické osoby podle ustanovení § 9 odst. 7 zákona o telekomunikacích je proto nutno posuzovat samostatně podle speciální úpravy, zakotvené v tomto ustanovení. Předpisů o odpovědnosti za škodu tu nelze použít ani podpůrně.

Pokud se tedy v citovaném ustanovení uvádí „protiprávní jednání“ a „porušení povinnosti“, neznamená to, že odpovědnost podle tohoto ustanovení je založena na principu presumovaného zavinění a že by zde bylo nutno aplikovat obecnou odpovědnost za škodu podle ustanovení § 420 občanského zákoníku³⁾.

Naopak předpoklady správního deliktu, obsažené v ustanovení § 9 odst. 7 zákona o telekomunikacích, vykazují znaky odpovědnosti objektivní. Poškození, ohrožení nebo škodlivé narušení musí být způsobeno při podnikatelské činnosti, tedy provozní činností v užším smyslu (srov. vymezení podnikatelské činnosti v ustanovení § 2 odst. 1 a v § 28 odst. 1 písm. c) obchodního zákoníku ⁴⁾ a dalšími předpoklady odpovědnosti podle ustanovení § 9 odst. 7, věta první, zákona o telekomunikacích je způsobení poškození, ohrožení nebo škodlivého narušení v příčinné souvislosti s podnikatelskou činností právnické nebo fyzické osoby. V dalších větách se pak uvádí ještě protiprávní jednání, popřípadě porušení povinnosti.

Z uvedeného vyplývá závěr, že při aplikaci ustanovení § 9 odst. 7 zákona č. 110/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 150/1992 Sb., nejde o odpovědnost za zavinění.

Za poškození telekomunikačního vedení se sankčně postihuje pokutou ten subjekt, který poškození takového zařízení v rámci své podnikatelské činnosti skutečně způsobil, přičemž odpovědnosti za uvedený správní delikt se nemůže zprostit poukazem na smluvní ujednání např. v obchodněprávním vztahu nebo na porušení smluvní povinnosti ze strany druhého účastníka smluvního ujednání.

²⁾ Nyní srov. čl. 31 odst. 1 písm. e) nového jednacího řádu Nejvyššího soudu, uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1996, str. 43 a násl.

³⁾ zákona č. 40/1964 Sb. (ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 47/1992 Sb. a ve znění zákonů č. 264/1992 Sb. a č. 267/1994 Sb.)

⁴⁾ zákona č. 513/1991 Sb. (ve znění zákonů č. 264/1992 Sb. a č. 519/1992 Sb.)